

Rezumatul tezei doctorale

Raluca-Elena Popa

- **Titlul:** *Fuzionarea Profanului în Sacru;*
Simbolistica Măștii – Costum în ritualul erotic din basme. Interpretări și studii
- **Cuvintele cheie:**
Ritual erotic, Pereche primordială, Profan, Sacru, Androgin, Hierogamie, Zburător

Inițiez această cercetare doctorală datorită contribuției vizuale aduse de fundamentul mitic al poporului român, moștenii culturale autohtone. Problematika propusă constă într-o abordare nouă, din punct de vedere vizual și anume studiul ritualurilor primitive și evoluția măștilor-costum, în cadrul comunității, de-a lungul sutelor de ani, când este vizibilă trecerea de la sacru la profan, prin dezvoltarea socială și culturală. *Fuzionarea Profanului în Sacru* marchează clar întrepătrunderea răului în bine. Voi demonstra această fuzionare din mai multe perspective: literară, religioasă, filosofică și artistică. Motivația alegerii temei se bazează pe problema universală a drumului omului spre fericire, presărat cu iubire. Importanța temei rezidă în înțelegerea influenței măștilor asupra literaturii, mentalității umane și mai ales a artei contemporane. Propun un demers de cercetare care să dezvăluie noi înțelesuri ale basmelor, aducând o contribuție la găsirea importanței acestora, în viața de zi cu zi.

Lucrarea are un parcurs cronologic, investigând erotismul: pornește din perioada Paleoliticului (în care se oficiau într-adevăr *ritualuri erotice* în cadrul comunităților de indivizi, cu scopul prosper al fertilității și fecundității), străbate timpul (observându-se fragmentări în lumea basmelor care modelează comportamentul indivizilor) și ajunge până în perioada contemporană sau chiar anticipează vremurile care vor veni.

Masca-costum se referă la toate personajele care își schimbă identitatea, într-un anumit context, prin ascunderea chipului cu o mască și o vestimentație cu elemente simbolice, sub formă de camuflare și deghizare. În trecut măștile erau folosite de individ pentru a se proteja împotriva temerilor reale sau psihologice. Masca-costum nu simboliza doar un obiect comic amplasat pe chip și trup, ci evidențiază mai degrabă o metamorfoză psihologică (duhul măștii domina purtătorul). Cercetarea mea se axează pe măștile-costum utilizate, în primă fază, în ritualurile erotice, pierzându-și apoi forma primitivă, prin influența peisajului artistic contemporan, suprasaturat tehnologic, fapt ilustrat de sintagma: *fuzionarea profanului în sacru*. „Viata poate fi înțeleasă numai

privind înapoi” spune filosoful danez, Søren Kierkegaard, considerând că este primordială cunoașterea trecutului arhaic, a ritualurilor și a ceremoniilor primitive, însoțite de măști specifice, pentru a înțelege manifestările din peisajul contemporan.

Din punct de vedere cronologic, se consideră că prima manifestare artistică a individului prin costumare, a avut loc în timpul Paleoliticului superior. (*Gwion-Gwion*, Australia, aproximativ 20.000 î.e.n.). Masca-costum era purtată de un șaman, având caracterul facial uman sau animalier, fiind un simbol sacru, un instrument cultural ce poate „transcede timpul și spațiul profan”¹.

În timpul comunei primitive, ritualurile erau săvârșite în anumite scopuri magice sau domestice. Putem observa o dublă manifestare a sacralității, atât prin folosirea costumului-mască de către șamani, cât și prin manevrarea idolilor de piatră sau ceramică, găsiți pe teritoriul țării noastre, dar și în exteriorul acesteia. Valoarea acestor statuete constă în simbolurile de pe trupurile lor: v-uri, chevronuri, x-uri, meandre, linii paralele duble, triple, cvaduple și multiple, spirale, clepsidra sau triunghiul pubian cu rolul său sacru procreator. Semnele simbolice pictate sau incizate cu elemente schematizate, de pe idoli și obiecte, redau caracteristicile *Zeitei Păsare*, o *figură antropomorfă (mascată) cu cioc* din *Cultura Vinča-Turdaș*. Mai târziu, Cultul *Zeitei Mamă/Zeitei Glie* așază femeia, ca element primordial în timpul matriarhatului, în *Cultura Cucuteni*. În urma descrierilor iconografice efectuate de antropologi, deduc o asemănare între cele două zeițe, dacă nu o identificare completă între Zeița Pasăre și Mama Glie datorită aceluiași simbol triunghiular, plasat în zona pubiană, fiind o strânsă legătură între ritualurile de *fertilitate agricolă* și cele de *fecunditate feminină*.

O nuntă sacră apare pe teritoriul țării noastre între membrii cuplului antropomorf din *Cultura Gumelnița*, ce înfățișează un grup statuar, unul dintre primele care aduce laolaltă două ființe alipite. *Perechea primordială* redă o îmbrățișare plină de afecțiune care transcede timpul, devenind un simbol al uniunii și al Androgenului. Prin elaborarea armelor în Epoca de Bronz, are loc accentuarea puterii masculine marcată de Cultul Soarelui la Sarmizegetusa Regia și înțeleg o depășire a fascinației pentru agricultură, dar și pentru cultul Zeitei Pasăre/Mama Glie. Consider că astfel are loc trecerea de la practicarea ritualurilor sacre și a manifestărilor șamanice la creionarea mitologiei.

Evoluția măștilor presupune transformarea lor din element încărcat de sacralitate, de tip mitico-ritualic, în instrument festiv - ludic - divertisment! Având reminiscențe din măștile

---

¹ Romulus Vulcănescu, *Măștile populare*, Editura Științifică, București, 1970, p.13.

primitive, vechi simboluri sunt întâlnite și acum în dansurile tradiționale, iar măștile sunt denumite *măști populare*. Din peisajul contemporan al teatrului cu măști populare, astăzi regăsim jocul *Călușarilor*. Personajul principal, Mutul, prezintă în dansul lui, pe cap o mască cu cioc de cocor și în zona bazinului o maschetă sexuală, lovind femeile în scop fertil, având reminiscențe din *cultul falic* al *Zeul Priapus*. Și sărbătorile *Drăgaicei, Ielelor și Sânzienelor* sunt forme reale de manifestare a erosului, cu periodicitate ciclică, legate de rodnicia pământurilor și fecunditatea din cadrul familiei. Fetele și băieții din sat participă la sărbătoare, în postura de *Drăgaică și Drăgoi*, ca imagini arhetipale ale miresei și mirelui.

Identitatea culturală și expresia artistică devin o temă de studiu esențială în peisajul obiceiurilor comunitare. Jocurile cu măști de păsare poartă o întreagă memorie ritualică, tocmai datorită simbolurilor prezente în costum, precum *masca de brezaie* (o *hârcă nedefinită* cu capul confuz de pasăre, de capră sau țap). Caracteristicile mitologice ale Zeului Pan (ființă zoo-antropomorfă, jumătate om-jumătate țap) se observă și în masca din *Jocul caprei*. Taurul, țapul, bebecul și boul sunt considerate animale cu o puternică încărcătură simbolică și mitologică, invocând fecunditatea indivizilor unei comunități, cât și fertilitatea ca transformare cosmică (pe durata jocului, *capra* dansează, moare și renaște, simbolizând ciclicitatea și regenerarea naturii).

Măștile de Pasăre și Păsăroi, Cuci și Cucoaice (simboluri telurice ale fecundității și fertilității) cu pene, un simbol *avimorf* al Zeiței Pasăre, vor lua forma unor măști cu flori artificiale, din hârtie creponată, în culori vii. Măștile capătă accente antropomorfe, fiind un triumf laic, uman asupra avimorfului arhaic. Puntez *legătura dintre pasăre, erotism și fertilitate* păstrată din vremurile străvechi până în zilele noastre. În ceea ce privește încărcătura mitico-simbolică, putem spune că este veridică afirmația conform căreia un simbol supraviețuiește în tradiția unui popor prin asimilare și transformare. Astăzi, observăm o schimbare de mentalitate, deoarece fertilitatea nu mai este asigurată de elementul avimorf al Păsării feminine, ci de jocurile Cucilor, Păsăroilor, Călășarilor sau chiar de Zburătorul din Mitologie, care zăpăcește mintile fetelor nubile, fiind de fapt o preluarea a ștafetei odată cu trecerea de la matriarhat la patriarhat, de către un personaj masculin înaripat.

Balaurul – Șarpele – Zmeul este o sinteza genetică de factură erotică. *Balaurii* (de apă, de vânt și de uscat, cu capete de pasăre, de lup sau de taur, cu mai multe inimi și membre), *Șerpilor* (simbolizând ciclicitatea, renașterea și eternitatea, fertilitatea, vindecarea, cât și păcatul și viclenia) sau *Zmeii* (întruchipări fantastice cu trupurile acoperite de solzi) au aceeași geneză și pot fi

considerate măști ale răului. Aceste întruchipări demonice își găsesc similitudini în alte ființe negative, exterioare țării noastre, precum: Python, Medusa sau Hidra.

Este posibil ca în inconștientul colectiv, descris de Carl Gustav Jung, să fi rămas fragmente din ritualurile erotice străvechi, transferate în dansul popular al *brezaei*, în personajul *Zburătorului din Mitologie* sau în *Balaurii și Zmeii din Basme*. Putem lega astfel, jocurile populare cu măști de dorințele sexuale apărute la pubertate, manifestate mai târziu atât în plan real, cât și fantastic, culisând din mituri în basme și descântece de chemare a ursitului. Se poate face un salt către înfățișarea Zburătorului, argumentând prezența înaripată a demonului în visul fetei nubile. Se va demonstra că pe cale inconștientă, mitică și tradițională, fata clădește în timpul vieții nocturne imaginea Zburătorului, ca o proiecție/ zămislire/ întruchipare/ premoniție onirică a tânărului ursit cu care ea se va căsători. El se arată atunci când există dorințele psihice și fizice neîndeplinite, când echilibrul fragil dintre aspirație și rezervă, dintre fermitate și instinct sunt perturbate de invazia inconștientului, controlat de impulsuri biologice de bază. Sigmund Freud punctează ideea că zborul oniric este asociat erotismului. Un vis inocent de dragoste al unei fete tinere poate camufla un erotism sublimat. Printr-o analogie cu ornitomanția, înțelegem valoarea simbolică, magicico-erotică a pasării și a zborului: „erotismul este cel mai important motiv pentru visele de plutire.”²

Zburătorul desfășoară o dublă activitate erotică: de inițiere sexuală și declanșare a patosului. Tulburările psiho-fizice sunt vizibile dimineața când tânăra se trezește cu semne de oboseală, paloare facială și buze mușcate din cauza agresivității lui erotice. În urma celor prezentate, am înțeles că acest demon este o proiecție a dorințelor feminine, în preajma vârstei nubile, pătrunzând în viața ei onirică, atât prin intermediul inconștientului colectiv, descris de Carl Gustav Jung, cât și datorită presiunilor sociale, de măritiș și a descânteceilor făcute pentru chemarea ursitului. Simultan, în planul real contemporan al lumii tradiționale românești, încă sunt existente descântecele erotice premaritale *de dragoste* și *de ursit*, realizate de mamă, bunică sau femeia din sat, specializate în astfel de vrăji, care îi creează fetei de măritat reacții psihologice și erotice, ce pot apărea în viața onirică: spre exemplu înfățișarea Zburătorului. Femeia bătrână este asimilată Zeiței Mamă a naturii, iar descântecul erotic este necesar pentru desfășurarea armonioasă a existenței.

Formulele magice își găsesc locul în lirica de dragoste a folclorului românesc. Totodată, fata leagă, prin practici magice, copacii cu ață roșie pentru a-și afla norocul: bărbatul ursit poate fi

---

² Sigmund Freud, *Interpretarea viselor*, Editura Trei, București, 2019, p. 461.

înalt sau scund, frumos sau urât, bogat sau sărac. Copacul are un simbolism falic și fertilizator care se regăsește și în tradițiile populare: ceremonialul de nuntă cu steagul mirelui sau jocul Călușarilor cu falusul Mutului. Ritualul erotic este anticipat de gesturi, obiceiuri și manifestări cu plante: busuioc, odolean, mătrăgună și năvalnicul: ~cum năvălește lumea la zahăr, așa să năvălească și dragostea la mine în casă.”³

Nicoleta Coatu descrie nunta tradițională și *ceremonialul nupțial* dintre o fată și un băiat precum un *ritual erotic, un ritual al nunții sacre*, ce marchează trecerea de la perioada premaritală la formarea cuplului conjugal. Căsătoria își propune prin repunerea în discuție a ritualului erotic sacru, să recupereze și să preia din simbolurile străvechi, folosindu-se totodată de un arhetip, devenind veritabilă și trainică. Căsătoria repetă hierogamia primordială, adică unirea Cerului cu Pământul.⁴

Dacă în cazul ritualului erotic sacru, cele două ființe sunt capabile de sacrificiul suprem, doritoare să își depășească condiția printr-o sete de cunoaștere absolută, deținătoare de o atitudine obiectivă asupra realității și definite de o inteligență profundă (asemeni Luceafărului eminescian), în cazul ritualului erotic profan, bărbatul și femeia fac parte din sfera laică, profană, meschină, caracterizați de stări interioare comune: subiectivitate și incapacitate de depășire a situației de înălțare deasupra condiției vieții, bucuroși să trăiască într-un mod pragmatic, în lumea lor mediocră. Din cercetarea doctorală se observă faptul că ritualul primitiv este o manifestare reală a erosului, cu periodicitate ciclică, în timp ce ritualul erotic din basme este o formă fantastică de exprimare a iubirii care își pierde sacralitatea. Atât în viața cotidiană, tradițional-românească, cât și în basme, iubirea dintre Ileana și Făt-Frumos, Cătălina și Cătălin rămâne în spațiul profan al mediocrității.

Există teorii antropologice conform cărora basmele germane și cele sârbești, pe de o parte și cele europene și indiene pe de altă parte, au o înrudire. Este clar că miturile au influențat creațiile literare precum basmele și poveștile din folclor, deoarece indivizii voiau să-și amintească și să promoveze în mentalitatea generațiilor următoare, o înțelepciune a trecutului. Îndiferent de ce teorii s-au născut în urma *studiului originii basmelor*, pornite dintr-un singur loc și răspândite apoi pe tot globul, prin oamenii care au migrat în toate regiunile lumii, este cert că basmele profane sunt narațiuni populare cu elemente fantastice și reminiscențe ale miturilor și ritualurilor primitive, transmise prin inconstientul colectiv, în prima fază pe cale orală, apoi scrise, pierzând sacralitatea

---

³ Ion Ghinoiu, *Calendarul țărânului român, zile și mituri*, Editura Univers Enciclopedic Gold, București, 2017, p. 75.

⁴ Mircea Eliade, *Sacru și Profan*, Editura Humanitas, București, 1957, p. 124.

primelor manifestări. Peste acest schelet autentic al mitului fundamental se adaugă atât fantezia povestitorului, cât și experiențele și cunoștințele dobândite de el anterior, precum și influența autohtonă a locului.

Ființe supranaturale bune (împărați și împărătese, zâne, feți-frumoși, păsări, animale năzdrăvane) și forțe malefice (balauri, zmei, zmeoaice, Mama pădurii și vrăjitoare) însumează forțele Răului și ale Binelui, aflate într-o confruntare directă, întotdeauna triumfând valorile pozitive asupra celor negative, la finalului poveștii. Tema basmului are loc în lumea reală, dar cu incursiuni în lumea fantastică, cu eroi care luptă pentru impunerea Binelui, reliefat în valori (dragoste, respect, bunătate, integritate, înțelepciune, încredere) și păstrarea, respectarea și prețuirea tradițiilor strămoșești. Acestor principii morale remarcabile li se adaugă valori etico-religioase, într-o broderie narativ-dramatică, culminând cu triumful Binelui. În literatura fantastică: în basme, fecioara se naște în profan cu trupul, dar scopul pentru care există este să fie dedicată ritualurilor sacre. *Ritualul inițierii* reprezintă tranziția de la o stare pură, de fecioară, la cea de femeie. Ea este furată de zmeu și devine victimă a propriilor iluzii, incapabilă de a gestiona energiile care o posedă. *Mitul visului sau ritualul sacru erotic* reprezintă momentul în care zmeul apare în camera fetei (asemeni Zburătorului care pătrunde în conștiința populară, tradițional-românească a fetei nubile). Ritualul are ca scop final procrearea. Hierogamia dintre tânără și zmeul incub nu se îndeplinește datorită luptei dintre Făt-Frumos și zmeu, dintre *Bine și Rău, Sacru și Profan*. Învingerea zmeului și triumful eroului, va simboliza incursiunea devastatoare a profanului în sacru și imposibilitatea îndeplinirii ritualului erotic.

Am supus basmul unei triple interpretări: alchimică, platoniciană și mitologică. Putem considera că erosul are la bază un compendiu de instruire alchimică, insistând asupra relațiilor dintre minte, suflet și trup - mercur, sulf și sare, în crearea *Androginului Hermetic*, dar și conceptele gândirii filosofice ale lui Platon și Aristotel. Literatura autentică prinde contur din modelele arhetipale, ideile mitico-magice, definițiile erosului și mentalitățile umane. Evoluția istorică a formelor erotice clasifică iubirea în: iubirea ca și comuniune sau iubirea ca atracție androginică. Dacă *iubirea ca și comuniune* este prezentă în viața noastră cotidiană, *iubirea ca și atracție androginică* definește aspirația către depășirea condiției umane, în plan metafizic, ca o senzație supremă. În alchimie, așa cum metalele obișnuite pot deveni aur, așa sufletul omului tinde spre nemurire. Reprezentarea simbolică a operei alchimice constă în prezența unui *Ourobus* de natură hermafrodită, șarpele care își înghite coada. În alchimie, Ourobusul reprezintă finalizarea etapelor:

Nigredo (putrefacția), *Albedo* (spiritualizarea) și *Rubedo* (curățarea de impurități, închiderea cercului, uniunea contrariilor sau renașterea) spre nunta Regelui cu Regina și crearea *Androgenului*. „Căsătoria chimică nu ar fi altceva decât integrarea în conștiința individuală (personală) a forțelor psihice care izvorăsc din inconștientul colectiv.”⁵ Altfel spus, Regele și Regina simbolizează arhetipurile care ne călăuzesc în exprimare erosului și întemeierea unei familii. Căsătoria terestră dintre un bărbat și o femeie are în vedere îndeplinirea valorilor arhetipale preluate din inconștient, cu scopul întemeierii familiei pe pământ și a uniunii primordiale. Relația Sulf-Mercur sau semnificațiile *Regelui și a Reginei* sunt comparate de Titus Burckhardt cu elementele chinezești *Yang și Yin*, aducând un plus de informație care va defini mai târziu, cred eu, principiul *Animus și Anima*, descris de Carl Gustav Jung.

O șansă a purificării dragostei dintre cei doi îndrăgoșiți, asemeni sulfului și mercurului alchimic, este regăsirea lor în Cer, fiind imposibilă trăirea poveștii de dragoste pe Pământ. De-a lungul timpului, scopul ritualului erotic este același: refacerea *Perechii Primordiale/ a cuplului adamic*, o perfectiune umană redată de Platon în *Banchetul*, prin *Mitul Androgenului - Mitul cunoașterii și al fericirii prin iubire*.

Hierogamia a fost descrisă și în Mitologia greacă ca o căsătorie sacră între doi îndrăgoșiți, inspirând mai târziu construcția fantastică a basmelor. Legende presărate cu elemente erotice, metamorfoze animaliere sau relații muritor-nemuritor, îi înfățișează pe Apollo și Daphne, Artemis și Acteon, Afrodita și Ares, Venus și Marte sau Psyche și Eros. Întâlnirea dintre Leda și Zeus definește *albedo*, cea de-a doua fază a procesului alchimic, deoarece el era preschimbat în lebadă. Europa și Zeus înfățișează un mit grecesc, privind răpirea fetei de către zeu, preschimbat în taur (simbol al fertilității, din cele mai vechi timpuri - același simbol taurin este prezent și pe teritoriul țării noastre prin Sanctuarul neolitic de la Parța, amuletele de fecunditate de la Moigrad, Sălaj ~ 4.000-3.500 î.e.n și sărbătoarea actuală a *Împănării bouului* din Bistrița-Năsăud).

Mitul grecesc al iubirii dintre *Psyche și Eros* stă la baza nașterii multor basme care înfățișează povestea dintre o muritoare și un mire-animal. Atracția carnală este inevitabil manifestată atât de femeie, cât și de bărbat sau animal, ca aspirație spre refacerea *cuplului adamic/ a Perechii Primordiale* (prezentă în arta statuară încă din vremurile comunei primitive), a perfectiunii umane redată de *Mitul Androgenului*.

---

⁵ Titus Burckhardt, *Alchmia, Semnificația ei și imaginea ei despre lume*, Editura Humanitas, 1998, p.149.

Pe teritoriul țării noastre, acest mit este înfățișat de către Petre Ispirescu în 1876, în basmul *Porcul fermecat*. Nuvela *Șarpele* lui Mircea Eliade se încadrează perfect în conceptul de căsătorie dintre o muritoare și un mire-animal deoarece șarpele care ziua se ascundea în iaz, noaptea i se prezenta fetei sub imaginea unui flăcău chipeș care o ademenea în iubire. Un subiect mitologic poate ajunge în sfera literaturii fantastice (basmul), a genului epic (nuvela) și ulterior în peisajul contemporan, sub forma unei ecranizări cinematografice (filmele: *Șarpele*, 1996, *Ultimul Zburător*, 2014 și *Balaurul*, 2023). Amintirea noțiunilor, credințelor, manifestărilor, ritualurilor legate de natură, oameni și animale va persista în mentalitatea individuală, sub forma tradițiilor populare, mult timp după depășirea acestora, dar și sub forma poveștilor fantastice.

Formula de final a basmului: *Au trăit fericiți până la adânci bătrâneți*, simbolizează iubirea profană, manifestată în spațiul terestru. Înțelegem fuzionarea profanului în sacru și imposibilitatea înfăptuirii Androgenului, în poveste. Basmul îi oferă copilului „încrederea necesară pentru a-și da seama că temerile lui nu sunt decât creațiile angoasante ale fanteziilor sexuale; iar dacă la început actul sexual poate apărea animalic, în realitate iubirea între un bărbat și o femeie este cea mai mulțumitoare dintre toate emoțiile și singura care asigură fericirea durabilă.”⁶

Miturile, legendele religioase și basmele contribuie la formarea concepției copiilor despre originea și finalitatea acestei lumi, în timp ce omenirea este o culegere de idei înăscute în fiecare individ, peste care se adaugă sentimente, fantezii, emoții, acțiuni, experiențe, vise, halucinații, etc.

Scopul basmelor este de a-i dezvălui copilului lupta dintre Bine și Rău și de a percepe situațiile conflictuale, învățându-l cum să se descurce și înțelegând consecințele unor atitudini. Copiii transpun fantezia, curajul și frumusețea din povești, în realitatea care îi înconjoară. Astfel, în timp ce se joacă, copilul începe să își contureze personalitatea, se cunoaște pe sine însuși, ia decizii, luptă cu *demonii* și evadează în lume, dezvoltându-și relațiile interumane și depășește anumite probleme ale vârstei, inclusiv complexe oedipiene, manifestate către părintele de sex opus. Având în vedere că basmele au descendență din mituri și ritualuri, pot spune că tema iubirii transcende din perioada preistorică și mitologică antică, de la hierogamie la narațiunea populară fantastică (basmul) în care eroul principal luptă să își găsească sufletul pereche, în mediul contemporan. Ideea hierogamică (căsătoria sacră) sau căsătoria chimică (decodificată alchimic) transmite în inconstientul colectiv mesajul arhetipal al uniunii personajelor de sex masculin și femin, reprezentate ca *Animus și Anima*, unite în scopul întemeierii unei familii percepute ca tipar

---

⁶ Bruno Bettelheim, *Psihanaliza basmelor*, Editura Univers, București, 2017, p. 452.

călăuzitor. Deși procedeul arhaic și sacralitatea ritualului s-au pierdut, ele rămân latente în moștenirea genetică a indivizilor până în clipa în care tehnologia destabilizează echilibrul.

Unirea bărbatului cu femeia face trimitere la starea primordială a ființei omenești și indiferent dacă vorbim despre alchimie, interpretarea platoniciană a naturii androginice, sferice sau dacă ne întoarcem în perioada paleolitică, scopul ritualului erotic este același: refacerea *Perechii Primordiale*. În basm, nunta celor doi transformată într-o unire alchimică a Regelui cu Regina (având ca produs Androgenul Hermetic), nu poate avea loc. Nici iubirea concluzionată într-o *nuntă sacră*, o *hierogamie* nu este posibilă, deoarece ambii eroi aparțin aceleiași lumi terestre. Creațiile literare fantastice (basmelor) se îndepărtează de mituri și se despart de procesul alchimic, înfățișând de fapt acțiunile unor eroi care le furnizează copiilor idealuri sociale, pentru a-și putea modela comportamentul. Doar arta poate continua dorința din inconștientul colectiv de înfăptuire a nunții sacre/ *Îmbrățișării cosmice*.

După studii îndelungi, Bruno Bettelheim ajunge la concluzia că mulți adolescenți își doresc o lume *magică* pentru că au fost privați de această lume în copilărie, de imaginația fantastică declanșată de basme, impunându-li-se o realitate strictă. Ei cred că nu vor putea suporta rigorile vieții adulte și încearcă să evadeze în vise, având ochii deschiși la experiențe magice ce le vor schimba viața în bine. Acest lucru se întâmplă când copiii sunt forțați să perceapă realitatea într-o manieră adultă, fiindu-le știrbită copilăria de basmele care nu sunt numai frumoase, ci sunt atât de necesare dezvoltării personalității armonioase a copilului.

Tipologia individului egoist și narcisist, incapabil să se adapteze lumii reale și să conviețuiască alături de un trup viu, din cauza unui posibil tumult psihologic interior, se reflectă în proiectele viitorului, iar avansul tehnologic vine în ajutorul acestuia, prin crearea roboților sexuali, meniți să preia locul partenerului, în cadrul *Perechii primordiale*. În viitor, conceptul sacru al ritualului erotic va fi fictiv sau imposibil, din cauza nevoilor diferite ale indivizilor, după cum se prezintă *nașterea acestor povești utopice de dragoste*.

Atât măștile de Zburător sau Zburătăroaică, cât și robotul masculin sau feminin sunt reprezentări antropomorfe ale unor parteneri născociți de ființele umane, meniți să sporească dorințele și să provoace freamăt erotic, într-o lume din ce în ce mai greu de perceput cu propriile simțuri, în raport cu partenerii reali. Faptul nu este apărut în zilele noastre, fiind regăsit în Mitul lui Pygmalion. Acesta înfățișează trecerea de la inerția obiectului artistic creat, la forța dătătoare de viață și puterea animatoare a iubirii pe care narcisistul Pygmalion le-a revărsat asupra sculpturii

sale din marmură. Galatea a prins viață datorită dorințelor sale arzătoare. Mai târziu, Păpușa Alma a lui Oskar Kokoschka a devenit substitutul feminin al iubitei sale.

Într-o lume viitoare, caracterizată de incapacitate de adaptare, lipsă de comunicare și atenție exagerată către propriul sine, din păcate, va fi mai ușor să iubești o entitate programată după propriile dorințe, decât să te confrunți cu o tipologie psihologică reală. Născocirile indivizilor de astăzi și din epocile viitoare, care dezvoltă atașamente și sentimente profunde pentru roboții sexuali feminini sau masculini, dotați cu inteligență artificială, sunt posibile. *Masca – Costum* reflectă tocmai identitatea umană a entității non-umane care se apropie atât de mult de chipul omenesc ideal, încât devine înfiorător! Scheletul corpului este foarte flexibil, realizat din materiale rezistente, înlocuind oasele și mușchii. Pielea este redată printr-un silicon catifelat, asemănător texturii reale. Totodată, în anii care vor urma, roboții vor putea flexa membrele inferioare și vor fi capabili să se deplaseze asemeni oamenilor, vor avea incorporată în trup o mișcare toracală, dând impresia vizuală că respiră și vor avea un reglator de temperatură al pielii artificiale, precum un corp uman viu, care transpiră, se răcește sau se încălzește. Cercetări neîncetate aduc acești roboți din ce în ce mai aproape de realitatea umană. Am supus *basmul* unor multiple analize, incluzând: mitologia, alchimia, filosofia, psihologia, istoria, antropologia și arta, depășind sfera poveștilor pentru copii, prezentând accente ale hierogamiei (*nunta sacră și ritualul erotic*).

De aceea, cercetarea poartă în titlu expresia *ritualul erotic din basme*, reflectând de fapt, *poveștile de dragoste utopice și sexul distopic cu AI, din romanele novatoare ale viitorului*, caracterizate de raportul uman-nonuman (om-robot), în clipa în care miturile și ritualurile străvechi își vor pierde importanța. Cuvântul *basma* din titlul cercetării mele nu înfățișează doar basmul tradițional, ci se referă și la un *scenariu fictiv*, tehnologic sau, din contră, la unul real revoluționar, destabilizator, în timp ce *masca-costum* nu va mai reprezenta un duh invocat de șaman, ci din contră, o entitate non-umană tehnologizată, de care indivizii moderni sunt atașați. Studiul meu a pornit de la dorința de a găsi elementul sacru străvechi, încă viu, sedimentat în conștiința zilelor noastre. Am trecut de la investigarea erotismului primitiv, la poveștile de iubire, ideale dintre Făt Frumos și Ileana-Cosânzeana, consiferați a fi mituri deteriorate cu accente fantastice și am ajuns până la nașterea iubirii devastatoare dintre individ și AI, fapt dovedit de prima parte a titlului: *Fuzionarea Profanului în Sacru*.